

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницька обласна державна адміністрація
Вінницька обласна Рада
Управління освіти і науки Вінницької облдержадміністрації
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

*«ОБЛІК, КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ В
УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ»*

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
всеукраїнської науково-практичної
Інтернет - конференції**

28 березня 2013 року

Вінниця 2013

УДК 657:334
ББК 65.052.2:65.290

Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю: збірник наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції. – Вінниця: Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2013. – 382 с.

У збірнику наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції розглядається сучасний стан фінансово-аналітичного забезпечення господарських суб'єктів в системі управління, актуальні проблеми та перспективи розвитку вітчизняної системи обліку, інноваційні методики аналізу господарської діяльності та контролю за умов застосування новітніх інформаційних технологій, методологічні засади підготовки майбутніх фахівців в умовах інтеграції в міжнародний освітній простір.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів і студентів.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Блакита Г.В.**, д.е.н., професор
Відповідальний секретар – **Гладій І.О.**, к.е.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Денисюк О.М. д.е.н., проф., **Яковишина Н.А.** к.е.н., доц., **Присяжнюк С.В.** к.е.н., доц., **Дзюба О.М.** к.е.н., доц., **Копняк Н.І.** к.е.н., доц., **Томчук В.В.** к.е.н., доц., **Балахонова О.В.** к.е.н., доц., **Губанова Л.І.** к.е.н., доц., **Кудирко О.М.** к.е.н., доц., **Ромашевська Н.О.** старший викладач

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978 - 966 - 629 - 615 - 6

✓ Кудирко О.М. - к.е.н., доцент, Плаксії Н.В. Аналіз розвитку екологічного аудиту в Україні <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця).....</i>	336
✓ Кудирко О.М. – к.е.н., доцент, Марценюк В.С. Проблеми та перспективи автоматизації аудиторської перевірки в Україні <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця) ....</i>	339
✓ Кудирко О.М. – к.е.н, доцент, Путь І.О. Аналіз якості аудиторських послуг та шляхи її підвищення <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	342
Ліщинська Л.Б. – к.т.н., доцент, Демешко Ю.О. Аналіз фінансово-господарської діяльності як основа ефективного функціонування підприємства <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	345
Томчук В.В. - к.е.н., доцент, Томчук Ю.В. Методичні аспекти аналітичного вирівнювання рядів динаміки <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця) Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця).....</i>	348
Томчук В.В. – к.е.н., доцент, Уманська І.В. Статистичний аналіз стану зовнішньої торгівлі. України <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	350
Чайковська В.П. - к.е.н., Стратієнко В.М. Діагностика фінансового потенціалу підприємства: необхідність проведення та ефективність використання <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	353
Яремко С.А. – к.т.н., доцент, Шафієва С.Г. Аналіз господарської діяльності підприємства в умовах застосування інформаційних технологій <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	356

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

Волинець О.О. - к.е.н., доцент, Перката Д.І. Особливості ціноутворення на підприємстві <i>Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ (м. Вінниця).....</i>	359
Ревенок В.І. - к.т.н., доцент, Прокопов І.Д. - к.т.н., доцент Запровадження ефективного алгоритму усереднення схованих коливань як фактор удосконалення аналітичних систем прийняття рішень <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	361

Список використаних джерел

1. Волкова Ю. О. Удосконалення податкового контролю як елемент формування податкової політики / Ю. О. Волкова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 10(65). – С. 23-27.
2. Онищенко В. А. Податковий контроль (основи організації) / В. А. Онищенко – К.: 2006. – С. 420
3. Податковий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, №13-14, ст.112). - <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Хмільовська К. В. Організаційні засади податкового контролю / К.В. Хмільовська // Фінанси України. – 2010. – № 2. – С. 50-54.

Кудирко О.М. - к.е.н., доцент, **Плаксій Н.В.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

Аналіз розвитку екологічного аудиту в Україні

Велика територія України, де проживає майже половина населення країни екологічно неблагополучна: зміна клімату, зокрема ослаблення озонового рівня; забруднення атмосфери з утворенням кислотних опадів й отруйних речовин; забруднення води; виснаження ґрунту; скорочення площі лісів; зниження здатності природного середовища до самоочищення і самовідновлення; поява збудників нових захворювань рослин, тварин і людини. З розвитком підприємницької діяльності зростає роль і значення екологічної оцінки та екологічного контролю для різних видів діяльності, які можуть негативно впливати на стан навколишнього природного середовища і здоров'я населення.

Актуальним та необхідним на сучасному етапі є формування екологічної політики, системи екологічного менеджменту на рівні кожного власника, підприємства, корпорації, галузі, регіону тощо. Усе це неможливо без формування організаційно-економічних засад та проведення процедури екологічного аудиту, що передбачено й у провідних відповідних міжнародних та українських стандартах.

Проблеми розробки організаційно-економічних та теоретико-методологічних основ екоаудиту є предметом дослідження багатьох українських та зарубіжних вчених. Дослідженням даних проблем займалися такі українські вчені : В.О. Аніщенко, В.А. Борисов, Т.П. Галушкін. Серед зарубіжних необхідно виділити наукові досягнення А.Ендреса, Н.В. Пахомової, К. Ріхтера та ін. Ці науковці дослідили основні аспекти концепції екологічного аудиту, проте багато проблем залишаються недослідженими або недостатньо вивченими.

Метою дослідження є визначення сутності екологічного аудиту та обґрунтування необхідності його широкого запровадження в Україні.

До недавнього часу у вітчизняній практиці була відома і широко застосовувалася екологічна експертиза, яка, в основному, спрямовувалася на

запобігання негативного впливу господарської діяльності підприємством, яке тільки планує її здійснювати. Функціонуючі ж підприємства, як правило, піддавалися плановому (в ідеалі періодичному), а на практиці – нерідко епізодичному екологічному контролю з боку різних спеціально уповноважених державних органів. Зацікавленість самих господарюючих суб'єктів у проведенні екологічних досліджень територій і виробництва (або інших видів діяльності) була вкрай невисокою. У сучасних умовах реформування економіки, зміни системи законодавства і формування такої його галузі як екологічне право, стратегії на входження у світове співтовариство і бажання залучити іноземні інвестиції стрімко зростає роль одного з нових, прийнятих у сьогоденні умовах, шляхів і підходів до мінімізації антропогенного впливу на навколишнє природне середовище – екологічного аудиту [4].

У міжнародній практиці екологічний аудит реалізований у практичний механізм діяльності, що ґрунтується на законодавчій і нормативно-методичній базі, має широку організаційну інфраструктуру і оснащений кваліфікованими кадрами екоаудиторів. У США, Японії, у країнах Європейського Союзу процедура екологічного аудиту спрямована на підвищення ефективності екологічної політики компаній або промислових підприємств [2].

Екологічний аудит повинен бути повним та перманентним, тобто давати повну оцінку того, як дотримуються вимоги щодо стану навколишнього середовища зареєстрованою особою. Безумовно, що екологічний аудит має проводитись незалежними експертами.

Завданнями екологічного аудиту є:

- встановлення відповідності суб'єкта екоаудиту вимогам чинного законодавства про охорону навколишнього середовища;
- оцінка впливу підприємства на довкілля;
- збір достовірної інформації про екологічні аспекти виробничої діяльності суб'єкта господарювання;
- підвищення ефективності регулювання впливу на природне середовище;
- перевірка дотримання природоохоронного законодавства;
- обґрунтування екологічної стратегії та політики підприємства;
- підвищення ефективності ресурсовикористання та сприяння ресурсозбереженню;
- зниження ризику виникнення екологічних катастроф [2].

Для України «екологічний аудит» є відносно новим, тоді як у промислово розвинених країнах світу (як уже відмічалось вище) – Канаді, Великобританії, Нідерландах, США, Швеції, інших країнах ЄС, він відомий вже упродовж 20–30 років і набув великого поширення.

Проте слід відмітити, що останнім часом законодавча й виконавча влада України розпочала робити певні кроки у створенні і розвитку законодавчо-нормативних засад впровадження екологічного аудиту як виду діяльності з

переважно підприємницькою спрямованістю. У відповідній Постанові Верховної Ради України впровадження екологічного аудиту віднесено до національного рівня управління [4].

Власникам підприємств економічно вигідніше платити за забруднення навколишнього середовища і розміщення відходів, ніж дотримуватися усіх нормативів природоохоронного законодавства. Проводити ж екологічний аудит на цих підприємствах можливо тільки на добровільній основі, за згодою керівників підприємств, навіть якщо замовниками аудиту є органи місцевого самоврядування. Якщо ж підприємство дає згоду на проведення добровільного внутрішнього екологічного аудиту, то й у цьому випадку ст. 8 обмежує процедуру аудиту, оскільки «конкретні завдання екологічного аудиту у кожному окремому випадку визначаються замовником, виходячи з його потреб». Тобто на першому місці опиняються не інтереси держави, а інтереси замовника. А замовником аудиту можуть бути й власники підприємств або його керівники та інші організації, а не тільки державні органи. Тим самим саме вони визначають рамки аудиту, що й робить екологічний аудит неповним та обмеженим [3]

Отже, основними завданнями, які необхідно вирішити для удосконалення екологічного аудиту в Україні є:

- гостра необхідність в удосконаленні Закону «Про екологічний аудит», унесені до нього ряду доповнень та змін;

- необхідно і доцільно забезпечити обов'язковість проведення екологічного аудиту на всіх підприємствах, які становлять екологічну небезпеку, незалежно від їх форм власності;

- законодавчо закріпити обов'язковість виконання рекомендацій екологічного аудиту;

- необхідно також розширити сферу екологічного аудиту й на об'єкти, які вже знаходяться поза сферою виробничої діяльності, але продовжують становити загрозу для навколишнього середовища – старі нафтоховища, накопичувачі токсичних відходів (у тому числі пестицидів та мінеральних добрив) тощо;

- потрібно у найкоротші строки розробити та прийняти єдину методичну базу для проведення аудиту, єдині вимоги до аудиторів, єдині умови для досліджуваного об'єкта та проробити інші комплексні питання з екологічного аудиту.

Таким чином, заходи, які вживають на державному рівні у поєднанні з тенденціями на ринку, підвищення рівня свідомості і культури господарювання сучасних керівників призведуть до того, що українські підприємства широко застосовуватимуть принципи екологічного аудиту, який є важливою складовою забезпечення сталого розвитку не тільки підприємств, але всього світового співтовариства.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про екологічний аудит» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – 2009. – Режим доступу до тексту закону: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.

2. Дроздова О. Ю. Актуальні питання впровадження та розвитку екологічного аудиту в Україні / О. Ю. Дроздова. – Екологічний менеджмент у загальній системі управління: Шоста щорічна Всеукраїнська наукова конференція. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 190 с.

3. Чумак А. Н. Теоретические основы экологического аудита (Харьковский государственный экономический университет) [Електронний ресурс] / А. Н. Чумак. – 2011. – Режим доступу до статті: <http://docs.google.com>.

4. Шматков Г. Г. Современное состояние и перспективы экологического аудита (Рубрика: ООО УкрЭкоАудит. – г. Днепропетровск) [Електронний ресурс] / Г. Г. Шматков, С. И. Гайдидей. – 2010.

Кудирко О.М. – к.е.н., доцент, Марценюк В.С.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

Проблеми та перспективи автоматизації аудиторської перевірки в Україні

Аудиторська діяльність в Україні за порівняно короткий термін пройшла етап становлення і її розвиток триває. Застосування підприємствами-клієнтами аудиторів автоматизованих інформаційних систем обліку потребує впровадження в аудиторську діяльність комп'ютерної техніки. При цьому комп'ютерні технології сьогодні можуть використовуватись на всіх стадіях аудиту: під час планування, здійснення, документування аудиторської роботи, оформлення аудиторського висновку.

Дослідженням питань автоматизації аудиту займалися такі вітчизняні науковці: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, В.П. Завгородній, П.В. Іванюта, С.В. Івахненко, Н.М. Малюга, В.П. Пантелеєв, В.В. Сопко, М.М. Шигун та інші. Проте питанням недоліків та проблем впровадження комп'ютерних технологій в аудиторський процес є не вирішеними.

Метою написання статті є дослідження особливостей проведення аудиту із застосуванням програмних засобів та перспективи розвитку автоматизації аудиту в Україні.

Головною перевагою автоматизованого аудиту є те, що аудитор сьогодні має можливість перевірити всю генеральну сукупність, яка формує певний тип операцій або залишок на рахунку, весь набір документів або рахунків аналітичного обліку, а не покладатися лише на вибірки [1]. Комп'ютерні програми, які дозволять проводити подібний аналіз, отримали назву аудиторського програмного забезпечення загального призначення (generalized audit software – GAS). Як правило, в країнах, де дослідження файлів баз даних в комп'ютерному аудиті є поширеним явищем, аудитори для аналізу файлів даних використовують такі програмні пакети, як ACL або IDEA.

Зазначимо, що стандартні варіанти постачання подібного програмного забезпечення є достатньо універсальними, здатними аналізувати облікові